

USTAWA Z DNIA 15 MARCA 1934 r.

O IZBACH LEKARSKICH

(Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 275).

W A R S Z A W A   1 9 3 4   R O K.

O D B I T K A
Z „DZIENNIKA URZĘDOWEGO IZB
LEKARSKICH”

Nr. 5.

1934 r.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 15 marca 1934 r. o Izbach Lekarskich.

(Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 275).

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Naczelna Izba Lekarska i okręgowe izby lekarskie stanowią samorząd zawodu lekarskiego i rządzą się przepisami, zawartymi w ustawie niniejszej.

Art. 2. (1) Działalność okręgowej izby lekarskiej obejmuje obszar jednego lub więcej województw.

(2) Minister Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarskiej, oznacza okręgi działalności i siedziby poszczególnych okręgowych izb lekarskich. Siedzibą Naczelnej Izby Lekarskiej jest m. st. Warszawa.

Art. 3. (1) Każda izba lekarska ma osobowość prawną.

(2) Językiem urzędowym izb lekarskich jest język polski.

Art. 4. Do zakresu działania izb lekarskich należą sprawy następujące:

- 1) współdziałanie z władzami rządowymi i samorządowymi w sprawach zdrowia publicznego;
- 2) krzewienie i strzeżenie etyki, godności i sumienności zawodowej wśród członków;
- 3) współdziałanie z władzami rządowymi w sprawach wykonywania nadzoru nad praktyką lekarską;
- 4) przedstawicielstwo zawodu lekarskiego i obrona jego interesów;
- 5) piecza nad stanem materialnym członków izby, a w szczególności zakładanie, za zgodą właściwej władzy, i prowadzenie przymusowych instytucyj ubezpieczeniowych oraz wzajemnej pomocy dla członków izb lekarskich i ich rodzin;
- 6) popieranie instytucyj naukowych oraz zakładanie, prowadzenie lub popieranie prac i instytucyj społecznych;
- 7) sądownictwo dyscyplinarne;
- 8) sądownictwo polubowne.

Art. 5. Izby lekarskie korzystają z prawa używania pieczęci z godłem państwowem, której wzór zatwierdza Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 6. (1) Każda izba lekarska posiada własny regulamin. Regulaminy okręgowych izb lekarskich zatwierdza Naczelna Izba Lekarska, zaś Naczelnej Izby Lekarskiej — Minister Opieki Społecznej.

(2) Regulamin izby zawiera przepisy:

- 1) o organizacji i trybie urzędowania organów instytucyj oraz biur izby;
- 2) o sposobie prowadzenia ewidencji członków izby;

- 3) o sposobie uiszczania składek rocznych oraz innych opłat na rzecz izby;
- 4) w sprawach zleconych przez Ministra Opieki Społecznej;
- 5) w innych sprawach, przewidzianych ustawą niniejszą.

(3) Regulamin izby może przekazywać wykonywanie niektórych czynności zarządu izby lekarskiej w miejscowościach, oddalonych od siedziby izby, ustanowionym w tym celu delegatom. Delegatów wyznacza zarząd izby lekarskiej z pośród lekarzy, zamieszkałych w danej miejscowości.

Art. 7. (1) Izby lekarskie zwolnione są od wszelkich państwowych podatków i opłat w tym samym zakresie i w tych samych przypadkach, w jakich obowiązujące przepisy przewidują to w stosunku do związków samorządu terytorjalnego; nie dotyczy to opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych.

(2) Składki członkowskie, opłaty na rzecz instytucji, prowadzonych przez izbę, koszty postępowania dyscyplinarnego oraz grzywny, prawomocnie orzeczone, są należnościami publiczno - prawnymi i, w razie niewpłacenia ich w terminie oznaczonym po uprzednim bezskutecznym upomnieniu przez właściwą izbę lekarską, będą ściągane wraz z ustawowemi procentami zwłoki w drodze, przewidzianej dla należności, ściąganych w trybie egzekucji administracyjnej.

R o z d z i a ł II.

Okręgowe izby lekarskie; obowiązki i prawa członków.

Art. 8. (1) Okręgową izbę lekarską tworzą lekarze, wpisani na listę jej członków.

(2) Na listę członków okręgowej izby lekarskiej powinni być wpisani: wszyscy lekarze, mający stałe lub czasowe prawo wykonywania praktyki lekarskiej i zamieszkali w okręgu działalności tej izby; zarządowi izby przysługuje prawo zwolnienia od powyższego obowiązku lekarzy, nie wykonywających praktyki lekarskiej w rozumieniu art. 1 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 września 1932 r. o wykonywaniu praktyki lekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 712).

(3) W przypadku, gdy lekarz wykonywa praktykę lekarską poza okręgiem izby lekarskiej, w której stałe zamieszkuje, powinien być wpisany na listę członków izby swego stałego miejsca zamieszkania.

Art. 9. Okręgowa izba lekarska może wykreślić lekarza z listy swych członków w razie jego wyjazdu zagranicę na czas dłuższy, niż dwa lata, i zalegania przez ten okres czasu ze składkami członkowskimi lub innymi opłatami na rzecz izby.

Art. 10. (1) Członkowie okręgowych izb lekarskich obowiązani są przestrzegać zasad etyki, godnie zachowywać się i sumiennie wykonywać swoje obowiązki zawodowe.

(2) Z chwilą utworzenia przymusowych instytucji (art. 4 pkt. 5) członkowie okręgowej izby lekarskiej są członkami tych instytucji.

(3) Członkowie okręgowej izby lekarskiej płacą na jej potrzeby skład-

ki roczne oraz opłaty, uchwalone przez radę izby na rzecz instytucyj ubezpieczeniowych, wzajemnej pomocy i innych.

(4) Członkowie okręgowej izby lekarskiej, pobierający emeryturę z innych funduszów, lub opłacający składki emerytalne, oraz członkowie, którzy nie wykonywują praktyki lekarskiej, mogą być przez zarząd okręgowej izby lekarskiej zwolnieni od obowiązku należenia do instytucyj, wymienionych w art. 4 pkt. 5). W przypadkach sporu rozstrzyga Naczelna Izba Lekarska.

(5) Szczegółowe przepisy, ustalające charakter prawny, organizację i sposób prowadzenia instytucyj ubezpieczeniowych, wzajemnej pomocy i innych, utworzonych przy izbach lekarskich w myśl ustawy niniejszej, określają statuty tych instytucyj; statuty instytucyj ubezpieczeniowych mogą przewidzieć prawo przyznawania w wyjątkowych przypadkach pomocy materialnej rodzinom lekarzy, skreślonych z listy członków.

(6) Do przymusowych instytucyj, wymienionych w art. 4 pkt. 5), stosują się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 64); władze instytucyj, wymienionych w art. 4 pkt. 5), oraz udział władz izby w administracji tych instytucyj ustalają ich statuty.

(7) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej zatwierdza statuty przymusowych instytucyj, wymienionych w art. 4 pkt. 5).

R o z d z i a ł III.

Ustrój i działalność okręgowych izb lekarskich.

Art. 11. Organami okręgowej izby lekarskiej są:
rada,
zarząd,
komisja rewizyjna,
sąd dyscyplinarny.

Art. 12. (1) Wszystkie mandaty z wyborów pełnione są bezpłatnie; regulamin izby może przyznawać zwrot kosztów, poniesionych w związku z pełnieniem czynności w izbie.

(2) Członkowie izby obowiązani są przyjąć mandaty, powierzone im z wyborów; regulamin izby określa warunki i sposób zrzeczenia się lub utraty mandatu oraz właściwość organów izby do orzekania w tych sprawach.

(3) Prawo zrzeczenia się mandatu bez umotywowania przysługuje lekarzom, którzy:

- 1) ukończyli 60 lat życia;
- 2) byli członkami rady izby w jej ostatniej kadencji.

(4) Czas piastowania mandatu z wyboru zasadniczo trwa pięć lat; zasady ustępowania członków, zmiany lub ponownego wyboru organów izby określa regulamin izby.

Art. 13. (1) Rada okręgowej izby lekarskiej jest organem uchwalającym i kontrolującym.

(2) Do zakresu działania rady okręgowej izby lekarskiej należy w szczególności:

- 1) uchwalanie budżetu izby oraz ustalanie wysokości składki wpisowej i rocznej na potrzeby izby;
- 2) zatwierdzanie rocznego sprawozdania zarządu i zamknięcia rachunkowego;
- 3) rozporządzanie majątkiem izby oraz decydowanie w sprawach nabywania lub zbywania nieruchomości, ich obciążeń i regulacyj hipotecznych;
- 4) uchwalanie i zmiany regulaminu izby oraz regulaminów sądów dyscyplinarnych i statutów instytucyj, utworzonych przy izbie;
- 5) sprawy, wymienione w art. 4 pkt. 5) i 6);
- 6) uchwalanie wniosków, regulujących warunki pracy i płacy lekarzy;
- 7) wybór członków Naczelnej Izby Lekarskiej;
- 8) sprawy, przekazane radzie przez regulamin izby, Naczelną Izbę Lekarską lub przez Ministra Opieki Społecznej.

(3) Uchwały rady okręgowej izby w sprawach wymienionych w art. 4 pkt. 5), wymagają zatwierdzenia przez Naczelną Izbę Lekarską.

(4) Rada okręgowej izby ma prawo przekazywać zarządowi izby niektóre sprawy, wymienione w ust. (2) pkt. 3), 4), 5) i 6).

Art. 14. (1) W okręgowych izbach lekarskich, liczących do tysiąca członków, rada izby składa się z 30 członków; w izbach, liczących ponad tysiąc członków, ilość członków rady powiększa się o jednego od każdej pełnej lub rozpoczętej setki członków izby.

(2) Członków rady okręgowej izby wybierają członkowie izby, wpisani na jej listę nie później, niż na 30 dni przed dniem ogłoszenia wyborów.

(3) Na członka rady okręgowej izby może być wybrany tylko członek tej izby.

(4) Minister Opieki Społecznej wyda przepisy, zawierające ordynację wyborczą do rad okręgowych izb lekarskich.

Art. 15. (1) Rada izby wybiera z pośród siebie:

- 1) zarząd izby w liczbie 6 — 12 członków i 3 — 6 zastępców; oraz z pośród wszystkich członków izby;
- 2) komisję rewizyjną izby w liczbie 3 — 5 członków i 2 — 3 zastępców;
- 3) sąd dyscyplinarny izby (art. 22).

(2) Z pośród członków zarządu i sądu dyscyplinarnego oraz ich zastępców przynajmniej połowa powinna stale mieszkać w siedzibie izby lub jej pobliżu; nadto rada izby może tworzyć poza siedzibą izby stałe zamiejscowe wydziały sądu dyscyplinarnego.

(3) Rada lub zarząd izby mogą z pośród wszystkich członków izby powoływać komisje i powierzać im wykonywanie ściśle określonych zadań.

Z a r z ą d o k r ę g o w e j i z b y l e k a r s k i e j.

Art. 16. (1) Zarząd okręgowej izby lekarskiej jest jej organem wykonawczym.

(2) Zarząd izby wybiera z pośród siebie na 3 lata prezesa, sekretarza i skarbnika.

(3) Zarząd izby nadto decyduje we wszystkich sprawach, nie zastrzeżonych radzie izby, składa radzie i Naczelnej Izbie Lekarskiej sprawozdania roczne ze swej działalności oraz załatwia wszelkie sprawy, przekazane izbie lekarskiej przez władze państwowe, radę lub Naczelną Izbę Lekarską.

(4) Prezes izby jest jej przedstawicielem nazewnętrż.

Komisja rewizyjna okręgowej izby lekarskiej.

Art. 17. (1) Komisja rewizyjna jest organem, kontrolującym działalność finansową i gospodarczą izby oraz prowadzonych przez nią instytucyj.

(2) W szczególności komisja rewizyjna:

1) przeprowadza kontrolę finansową i gospodarczą organów i instytucyj izby;

2) opracowuje sprawozdania ze swej działalności dla użytku Ministra Opieki Społecznej, Naczelnej Izby Lekarskiej i rady okręgowej izby;

3) zgłasza wnioski co do ulepszenia gospodarki organów i instytucyj izby.

3) Komisja rewizyjna powinna wykonywać swe czynności co najmniej raz na rok przed rocznem zebraniem rady izby, a nadto ilekroć uzna to za potrzebne Minister Opieki Społecznej, Naczelna Izba Lekarska lub rada izby.

R o z d z i a ł I V .

Naczelna Izba Lekarska.

Art. 18. (1) Naczelną Izbę Lekarską tworzą przedstawiciele okręgowych izb lekarskich i to w tym stosunku, że na każdą rozpoczętą liczbę 400 członków izba okręgowa wybiera po jednym przedstawicielu i zastępcy z pośród swych członków na okres 5 lat.

(2) Naczelna Izba Lekarska, jako przedstawicielka całego zawodu lekarskiego w Państwie Polskiem i władza nadzorcza wszystkich okręgowych izb lekarskich, powołana jest poza uprawnieniami, przewidzianymi w art. 4, do:

1) uzgadniania działalności okręgowych izb lekarskich;

2) zatwierdzania budżetów okręgowych izb lekarskich;

3) rozstrzygania odwołań od postanowień okręgowych izb lekarskich;

4) rozstrzygania sporów, powstałych między poszczególnymi okręgowymi izbami lub między temi izbami a lekarzami;

5) opracowania ramowych regulaminów izb lekarskich i sądów dyscyplinarnych oraz ramowych statutów instytucyj, powoływanych przez izby;

6) ustalania ogólnych zasad etyki lekarskiej;

7) wydawania dziennika urzędowego izb lekarskich.

(3) Naczelna Izba Lekarska może zakładać przymusowe instytucje ubezpieczeniowe oraz wzajemnej pomocy wspólne dla kilku lub wszystkich okręgowych izb lekarskich.

(4) Zarządzenia i uchwały Naczelnej Izby Lekarskiej obowiązują okręgowe izby lekarskie i ich członków.

(5) Koszty utrzymania Naczelnej Izby Lekarskiej i jej organów po-

noszą okręgowe izby lekarskie; wysokość tych kosztów oraz zasady i sposób ich rozdziału pomiędzy poszczególne okręgowe izby lekarskie ustala Naczelna Izba Lekarska przy uchwalaniu budżetu.

(6) Postanowienia art. 11 — 17 stosują się odpowiednio do Naczelnej Izby Lekarskiej i jej organów z tą zmianą, że czynności rad w okręgowych izbach lekarskich spełnia w Naczelnej Izbie Lekarskiej walne zebranie przedstawicieli okręgowych izb lekarskich [ust. (1)].

R o z d z i a ł V.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 19. Członkowie izby za naruszenie swych obowiązków, wymienionych w art. 10 ust. (1), ulegają karze dyscyplinarnej.

Art. 20. (1) Lekarze rządowi, samorządowi, przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ i instytucyj ubezpieczeń społecznych nie mogą być pociągani bez zgody Ministra Opieki Społecznej, a lekarze wojskowi bez zgody Ministra Spraw Wojskowych, do odpowiedzialności dyscyplinarnej przez sądy dyscyplinarne izb lekarskich za swe czynności służbowe.

(2) Uprawnienia swe z mocy ust. (1) Minister Opieki Społecznej może przekazać wojewodom (Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawy), a Minister Spraw Wojskowych właściwym Dowódcom Okręgów Korpusowych (Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Szefowi Kierownictwa Marynarki Wojennej).

Art. 21. (1) Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) upomnienie,
- b) nagana,
- c) zawieszenie w prawach członka izby na ściśle określony przeciąg czasu,
- d) skreślenie z listy członków izby lekarskiej.

(2) Kary, nałożone przez sąd dyscyplinarny, można obostrzyć przez ogłoszenie ich w dzienniku urzędowym izb na koszt skazanych, bądź też przez nałożenie grzywny do 500 zł. Grzywny powinny być użyte na fundusz poprawy bytu rodzin, pozostałych po zmarłych członkach izby.

(3) Kara nagany pociąga za sobą utratę prawa wybieralności przy najbliższych wyborach.

(4) Kara zawieszenia w prawach członka izby pociąga za sobą utratę prawa wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem na czas zawieszenia oraz utratę prawa wybieralności i wybierania na okres zawieszenia oraz na przeciąg dalszych pięciu lat; nie powoduje natomiast utraty uprawnień, nabytych wskutek należenia lekarza do instytucyj ubezpieczeniowych na wypadek śmierci.

(5) Skreślenie z listy członków izby lekarskiej pociąga za sobą utratę prawa wykonywania praktyki lekarskiej oraz wszelkich praw, wynikających z należenia do izby lekarskiej, z zastrzeżeniem, wymienionem w art. 10 ust. (5).

Art. 22. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych powołane są:

- 1) jako instancja pierwsza — sądy dyscyplinarne okręgowych izb lekarskich, złożone z 12 — 18 członków, wybranych przez rady tych izb;
- 2) jako instancja odwoławcza — sąd dyscyplinarny Naczelnej Izby Lekarskiej, złożony z 9 członków, wybranych przez walne zebranie tej izby, 5 członków, mianowanych z pośród lekarzy przez Ministra Opieki Społecznej, i 4 członków, mianowanych przez Ministra Sprawiedliwości z pośród sędziów.

Art. 23. (1) Sądy dyscyplinarne okręgowych izb lekarskich orzekają w kompletach 3 członków.

(2) Sąd dyscyplinarny Naczelnej Izby Lekarskiej orzeka w komplecie 5 członków, w skład którego wchodzi 2 członkowie z pośród wybranych przez walne zebranie Naczelnej Izby Lekarskiej, 2 z pośród mianowanych przez Ministra Opieki Społecznej i 1 z pośród sędziów, mianowanych przez Ministra Sprawiedliwości — jako przewodniczący.

Art. 24. Sądy dyscyplinarne są w zakresie orzecznictwa niezawisłe.

Art. 25. Szczegółowe przepisy o organizacji sądów dyscyplinarnych izb lekarskich, ich właściwości i trybie postępowania dyscyplinarnego, przepisy o rzecznikach dyscyplinarnych i obrońcach, o kosztach postępowania dyscyplinarnego oraz przepisy przejściowe dla spraw dyscyplinarnych, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, ustali Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

R o z d z i a ł VI.

Sąd polubowny.

Art. 26. (1) Spory między lekarzami oraz spory lekarzy z pacjentami mogą być za pisemną zgodą stron przekazane do rozstrzygnięcia sądowi dyscyplinarnemu izby, jako sądowi polubownemu.

(2) Przy rozpoznawaniu spraw przez sądy polubowne, o ile przepisy ustawy niniejszej inaczej nie stanowią, stosują się odpowiednie przepisy księgi trzeciej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego.

R o z d z i a ł VII.

Nadzór państwowy nad izbami lekarskimi.

Art. 27. Nadzór zwierzchni nad działalnością Naczelnej Izby Lekarskiej, poszczególnych okręgowych izb lekarskich oraz ich organów sprawuje Minister Opieki Społecznej.

Art. 28. Naczelna Izba Lekarska przesyła niezwłocznie do wiadomości Ministra Opieki Społecznej bezpośrednio, zaś okręgowe izby lekarskie za pośrednictwem Naczelnej Izby Lekarskiej — sprawozdania roczne zarządu i komisji rewizyjnej oraz zamknięcia rachunkowe.

